

Als minister van Justitie heeft dr. Samkalden zich doen kennen als een vernieuwer. Intens bezig met de herziening van het Burgerlijk Wetboek en met belangrijke onderwerpen als de grondpolitiek, de onteigeningswetgeving en het voorkeursrecht van gemeenten. Voor alles blijft hij in onze herinnering de beschermer van de rechtsstaat en de rechtsorde, ook wanneer hij zich voor uiterst moeilijke beslissingen zag geplaatst, zoals ten tijde van de strafonderbreking van Lages.

In de turbulente jaren 1967-1977 heeft Amsterdam in burgemeester Samkalden een uitstekend bestuurder gehad. In die turbulente periode van tien jaar gaf hij met grote inzet, intelligentie en vasthoudendheid leiding aan het bestuur van de stad, in een tijd waarin de acties van studenten en ook andere acties een grote heftigheid kenden en de politieke verhoudingen in de stad door een toenemende polarisatie ingrijpend veranderden. Het dwingt groot respect af dat burgemeester Samkalden niet versaaude.

Na zijn pensionering bleef hij een aantal belangrijke maatschappelijke werkzaamheden vervullen. In 1985 werd hij door Hare Majesteit de Koningin benoemd tot minister van Staat.

Zo is de levensgeschiedenis van Ivo Samkalden gekenmerkt door veelzijdigheid: Indië, Europa, de rechtsgeleerdheid, de volksvertegenwoordiging, het ministerie van Justitie en Amsterdam. Dat is een uitzonderlijk breed gebied. Dat brengt mij tot de persoon die hij was.

Hij vertrouwde, naar hij zelf zei, veel op het menselijk verstand, op de mogelijkheden om verschillen in afkomst, in achtergrond en in opvatting te overbruggen. Dat is wat hij bij voortduring in praktijk heeft gebracht. Hij was in staat tegenstellingen te verenigen, ook in zichzelf. Hij kon zich goed in anderen inleven, zonder zichzelf te verliezen. Hij ging gedegen te werk, en was tegelijk uitzonderlijk origineel en creatief. Hij was strategisch en intelligent, in dienst van duidelijke idealen. Bij zijn heengaan gaan onze gedachten uit naar zijn echtgenote, zijn kinderen en overige familieleden. Wij wensen hun sterkte en kracht toe. Ivo Samkalden zal in onze herinnering blijven als een begaafd jurist, een bekwaam bestuurder, maar bovenal als een nobel mens.

(De aanwezigen menen staande enkele ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik constateer, dat niemand het woord wenst bij de regeling van werkzaamheden.

Aan de orde is de **interpellatie-M.B. Vos**, gericht tot de ministers van Economische Zaken, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Verkeer en Waterstaat, over **het CO₂-beleid**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 16 mei 1995.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)¹

De **voorzitter**: De spreektijden zijn vastgesteld op telkens vijf minuten.

□

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Ik begin mijn bijdrage aan dit interpellatiedebat met een citaat van de minister-president. Tijdens de algemene politieke beschouwingen zei hij het volgende: "De heer Rosenmeijer heeft terecht aangegeven dat bij het onverhoopt niet kunnen realiseren van CO₂-doelstellingen met de thans voorliggende instrumenten er een aanleiding is voor nader beraad en overleg om te bezien wat ons te doen staat". Ik denk niet dat de minister-president toen verwachtte dat wij al ruim een halfjaar later op dit punt zouden zijn aangeland, maar dat is wel het geval. De vorige week bekend geworden berekeningen van het RIVM en het CPB over de ontwikkeling van de CO₂-uitstoot zijn alarmerend. De CO₂-doelstelling voor 2000 lijkt in de verste verte niet meer haalbaar. Zowel de minister van Economische Zaken als de minister van VROM heeft de Kamer echter telkenmale voorgesteld dat zij nog steeds op het goede spoor zaten met het CO₂-beleid. Daar blijkt nu helaas niets van waar. Hoe is het mogelijk dat de effecten van de toch al reeds geruime tijd voorziene en ingezette

economische groei op de CO₂-uitstoot niet eerder onderkend zijn? Mijn fractie heeft hier herhaaldelijk op gewezen, maar onze waarschuwendende woorden werden weggevoerd. Hoe dan ook, het is duidelijk dat het CO₂-beleid ontspoord is. Het blijkt niet opgewassen tegen de forse economische groei en de nog steeds lage energieprijzen. Ook de beperkte energieheffing die per 1996 zal worden ingevoerd en die ons telkenmale werd voorgelaten als de aanvullende maatregel die het resterende gat zou dichten, kan hier niet wezenlijk iets aan veranderen. In die dramatische cijfers van het RIVM en het CPB is niet eens de enorme toename van de CO₂-uitstoot als gevolg van de uitbreiding van Schiphol meegenomen. Kortom: de berekeningen daarvan geven nog extra argumenten om niet in te stemmen met deze uitbreiding en roepen bij mij de vraag op hoe wij de samenleving duidelijk kunnen maken dat wij alles op alles moeten zetten voor energiebesparing als wij de verdubbeling van Schiphol laten doorgaan.

Het mag duidelijk zijn dat het tijd is voor een snelle en grondige bezinning. Snel, niet alleen omdat elke dag en elke maand uitstel leidt tot vertraging van maatregelen en het moeilijker realiseren van de CO₂-doelstelling, maar ook omdat het van belang is om juist nu, in de economisch gunstige conjunctuur, die maatregelen te nemen en forse investeringen te doen in verdergaande energiebesparing. Daarom vraagt mijn fractie aan het kabinet om nog voor het zomerreces met een pakket maatregelen te komen waarmee de doelstelling wel kan worden gehaald en om dit pakket met de Kamer te bespreken. De tijd die daarvoor rest is krap, maar het kabinet staat natuurlijk niet met lege handen. Een nota met aanvullende maatregelen is de Kamer, uiterlijk voor het einde van dit jaar en zo mogelijk eerder, al toegezegd. Van de minister van Economische Zaken hebben wij nog een brief tegoed met maatregelen om de negatieve effecten van de bezuinigingen op de energiebesparingsubsidies te repareren. Verder ligt er nog een heel pakket maatregelen uit het NMP 2 op nadere uitwerking te wachten. Kortom: er liggen maatregelen genoeg op de plank waar het kabinet snel uit kan putten en waaruit het snel een pakket voor de Kamer kan